

Legal update

Leden 2022

Weinhold Legal

Obsah

Aktuality v legislativě

Novela exekučního řádu a občanského soudního řádu

Aktuality v judikatuře

Průtahy v soudním řízení představované nezapůjčením spisu soudem

Informace uvedené v tomto bulletinu jsou prezentovány na základě našeho nejlepšího přesvědčení a poznatků získaných v době, kdy byl tento text dán do tisku. Nicméně, konkrétní informace vztahující se k tématům uvedeným v tomto bulletinu by měly být konzultovány dříve, než na jejich základě bude učiněno jakékoli rozhodnutí.

Bankovníctví, finance a pojišťovnictví:

Daniel Weinhold, Václav Štraser

Fúze a akvizice:

Daniel Weinhold, Václav Štraser, Jakub Nedoma

Insolvence a restrukturalizace:

Zbyšek Kordač, Jakub Nedoma, Michal Švec

IT, media, telekomunikace:

Martin Lukáš, Jakub Nedoma, Michal Przewczek

Nemovitosti:

Pav Younis, Václav Štraser, Michal Švec

Ochrana osobních údajů:

Martin Lukáš, Anna Bartůňková, Tereza Hošková

Pracovní právo:

Anna Bartůňková, Eva Procházková, Daša Aradská

Slovenské právo:

Tomáš Čermák, Karin Konečná

Správa rodinného majetku:

Milan Polák, Zbyšek Kordač, Michaela Koblasová

Soudní a rozhodčí řízení:

Milan Polák, Zbyšek Kordač, Anna Bartůňková, Michaela Koblasová

Soutěžní právo / právo EU:

Tomáš Čermák, Jana Duchoňová

Start-upy a venture kapitál:

Pav Younis, Martin Lukáš, Jakub Nedoma

Veřejné zakázky a veřejný prostor:

Martin Lukáš, Monika Švaříčková, Tereza Hošková

Aktuality v legislativě

Novela exekučního řádu a občanského soudního řádu

Dne 1. ledna 2022 nabyla účinnosti novela zákona č. 120/2001 Sb., exekuční řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**exekuční řád**“), a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**o.s.ř.**“), která je jednou z nejrozsáhlejších novel týkajících se výkonu rozhodnutí a exekuce.

Zastavování bezvýsledných exekucí

Za zřejmě nejvýznamnější změnu, kterou novela přináší, lze považovat zastavování bezvýsledných exekucí. Pokud totiž v době 6 let počítaných od vyznačení doložky provedení exekuce nedošlo v exekuci k vymození plnění postačujícího alespoň ke krytí nákladů exekuce a není-li zároveň exekucí postižena nemovitost, musí oprávněný, který nesouhlasí se zastavením exekuce, složit zálohu na její další vedení, jinak exekutor exekuci zastaví.

Oprávněný je však zproštěn povinnosti složit zálohu na další vedení exekuce tehdy, jde-li o exekuci k vymození pohledávky např. za:

- i. dlužné výživné pro nezletilé dítě,
- ii. náhradní výživné,
- iii. náhradu újmy způsobené poškozenému pracovním úrazem,
- iv. náhradu újmy způsobené poškozenému trestným činem,
- v. nemoc z povolání,
- vi. ublížení na zdraví,
- vii. delikt podle zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, či
- viii. bezdůvodné obohacení.

Stejně tak může oprávněného povinnosti složit tuto zálohu zprostit na jeho žádost exekutor, jsou-li pro to zvlášť závažné důvody.

V případě složení zálohy oprávněným dochází k prodloužení provádění exekuce o další 3 roky, během kterých soud nevyhoví případnému návrhu povinného na zastavení exekuce pro nemajetnost. Uvedeným způsobem lze lhůtu prodloužit celkem dvakrát. Celková délka bezvýsledné exekuce tak může činit maximálně 12 let.

Odpuštění pohledávek do výše původní jistiny 1.500 Kč

Výrazný zásah do práv věřitelů nastal také pro věřitele pohledávek s výší původní jistiny do 1.500 Kč, ze kterých v posledních 3 letech nebylo nic vymoženo. Tato změna se opět netýká například pohledávek z výživného či na náhradu újmy vzniklé ublížením na zdraví.

Stejně jako u úpravy bezvýsledných exekucí i zde bude moci oprávněný složit zálohu na pokračování exekuce po dobu dalších 3 let. V těchto případech exekutor do 3 měsíců od účinnosti novely vyzve oprávněného ke složení zálohy na náklady exekuce stanovené prováděcím právním předpisem. V případě, že oprávněný do 30 dnů od doručení výzvy zálohu nesloží, exekutor exekuci zastaví a přizná oprávněnému náhradu ve výši 30 % vymáhané pohledávky, a to ve formě slevy na dani z příjmů.

Započítávání vymoženého plnění

Další významnou novinkou je změna započítávání vymoženého plnění, kdy nově bude nejprve vymožená částka započítána na náklady exekuce, dále na jistinu a až poté na úroky a úroky z prodlení a teprve potom na náklady oprávněného.

Tato úprava představuje významné zvýhodnění dlužníků, neboť plnění se již nezapočítává podle předchozí zásady, která stanovovala postup, že nejdříve se vymožená částka započítává na příslušenství pohledávky a až poté na jistinu, čímž docházelo k tzv. dluhovým spirálám, kdy se v případech, ve kterých nedošlo k úhradě celé vymáhané částky, často stávalo, že se jistina *de facto* nezmenšovala a přirůstalo k ní jen nové příslušenství.

Legal update

Leden 2022

Weinhold Legal

Nová práva a povinnosti plátců mzdy

Novela zavádí i nová práva a povinnosti pro plátce mzdy (zaměstnavatele). Plátce mzdy má nově nárok na paušální náhradu nákladů vůči povinnému (zaměstnanci, z jehož mzdy je povinen provádět srážky). Výše paušální náhrady nákladů je stanovena částkou ve výši 50 Kč za kalendářní měsíc, v němž plátce mzdy provádí srážky. Podstatné rovněž je, že provádí-li plátce mzdy zároveň srážky k vydobytí několika pohledávek vůči témuž povinnému (tzv. mnohočetné exekuce), náleží mu náhrada nákladů pouze jednou.

Nově mají plátců mzdy také povinnosti v podobě informační povinnosti vůči exekutorovi, kdy nově musí exekutorovi na jeho písemnou žádost sdělit údaje o mzdě nebo jiném příjmu, srážkách prováděných ze mzdy nebo jiného příjmu nebo údaje týkající se pracovního vztahu povinného aj. Později se také předpokládá vznik jednotných formulářů pro komunikaci exekutorů a zaměstnavatelů.

Zvukový záznam všech volání

Novela ukládá exekutorům povinnost od 1. července 2022 zaznamenat ve formě zvukového záznamu všechna volání uskutečněná prostřednictvím veřejně dostupné telefonní služby a telefonního čísla exekutorského úřadu. Číslo ovšem musí být exekutorem určeno pro komunikaci s účastníky řízení, třetími osobami nebo veřejností. Nezbytnou podmínkou je, že se volání týkají vedeného exekučního řízení.

Aktuality v judikatuře

Průtahy v soudním řízení představované nezapůjčením spisu soudem

(Rozsudek Nejvyššího soudu sp. zn. 30 Cdo 267/2021 ze dne 22. prosince 2021)

Žalobkyně se v předmětném sporu domáhala na žalované České republice – Ministerstvu spravedlnosti zaplacení částky ve výši 146.668 Kč s příslušenstvím jako náhrady nemajetkové újmy způsobené nesprávným úředním postupem, který spočíval v porušení povinnosti soudu vydat rozhodnutí v přiměřené lhůtě z důvodu nečinnosti soudu, které bylo způsobeno tím, že mu nebyl jiným soudem zapůjčen soudní spis, jenž měl být v původním řízení proveden k důkazu.

Jak soud prvního stupně, tak soud odvolací dovodily, že v posuzovaném řízení nebyl zjištěn žádný nedostatek ze strany soudu, který by vedl k zásadnímu prodloužení řízení. Soud dále dle soudu odvolacího nebyl nečinný, v jeho postupu nedošlo k žádným neodůvodněným prodlevám ani k žádnému procesnímu pochybení. Soudu nelze ani vytýkat, že nepřistoupil k projednání věci v ústním jednání, dokud neměl k dispozici předmětný spis, na jehož podkladě teprve mohl nárok žalobkyně posoudit. Soud prvního stupně i soud odvolací uzavřely, že nelze-li soudu vytknout v posuzovaném řízení žádné pochybení, jež by bylo zásadně významné z hlediska délky řízení, pak nelze v řízení dovodit nesprávný úřední postup, spočívající v nepřiměřené délce řízení, ve smyslu § 13 odst. 1 zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**OdpŠk**“).

Podle § 13 odst. 1 OdpŠk stát odpovídá za škodu způsobenou nesprávným úředním postupem. Nesprávným úředním postupem je také porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí v zákonem stanovené lhůtě. Nestanoví-li zákon pro provedení úkonu nebo vydání rozhodnutí žádnou lhůtu, považuje se za nesprávný úřední postup rovněž porušení povinnosti učinit úkon nebo vydat rozhodnutí

v přiměřené lhůtě.

Žalobkyně následně podala dovolání. Nejvyšší soud případ posoudil a vyslovil s výše uvedeným závěrem soudu prvního stupně, který byl potvrzen také soudem odvolacím, nesouhlas, a to z níže uvedených důvodů.

Za prvé, stát má povinnost garantovat právo na přiměřenou délku řízení jako celku. Jinak řečeno, všechny dotčené státní orgány musejí postupovat tak, aby nebyl mařen účel určitého řízení a nebylo ohroženo právo jeho účastníků a projednání věci v přiměřené době. Nezáleží přitom na tom, zda jde o státní orgán, před kterým dané řízení probíhá, nebo o státní orgán, jehož součinnost je pro rozhodnutí jiné věci podstatná.

Za druhé, má-li součinnost spočívat v zapůjčení spisu, musí dožádaný orgán v součinnosti s orgánem, jenž se na něj s žádostí o zapůjčení spisu obrátil, vyvinout maximální úsilí k vyhovění žádosti, a to například zapůjčením spisu na relativně krátkou dobu.

A za třetí, zjistí-li dožádaný orgán, že spis zapůjčit za žádných okolností nelze, musí vyvinout úsilí k zajištění účelu žádosti a v součinnosti s orgánem, který se na něj obrátil, poskytnout alespoň kopii spisu, nebo jeho části podstatné pro dokazování.

Odvolací soud při posuzování případu však výše uvedené nezahlasil a nezahlasil, zda doba, po kterou nemohl soud v posuzovaném řízení postupovat, neboť neměl k dispozici vyžádaný spis, může být považována za průtah, neboť soud v posuzovaném řízení nebyla ze strany jiného státního orgánu poskytnuta nezbytná součinnost. Samotné konstatování odvolacího soudu, že soud v posuzovaném řízení nemohl bez zapůjčení spisu pokračovat, není z důvodů výše uvedených dostačující.

Nejvyšší soud proto napadený rozsudek odvolacího soudu zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení.

Jak uvedl také sám předseda senátu č. 30 Nejvyššího soudu, JUDr. Pavel Simon, tento případ opětovně prokázal, že spolu jednotlivé složky státu nespolupracují, protože se nevnímají jako součást celku. Nejvyšší soud se proto tímto rozhodnutím snaží přispět k lepšímu fungování české justice a veřejné správy a k prosazení práva na přiměřenou délku řízení jako jednoho ze základních práv.

© 2022 Weinhold Legal
Všechna práva vyhrazena

Informace uvedené v tomto bulletinu současně nelze chápat jako vyčerpávající popis relevantní problematiky a veškerých možných konsekvencí, a nemělo by na ně být plně spoléháno v jakýchkoliv rozhodovacích procesech ani by neměly být považovány za náhražku specifické právní rady, které by byla relevantní pro konkrétní okolnosti. Weinhold Legal, v.o.s. advokátní kancelář ani kterýkoliv právník uvedený jako autor těchto informací neodpovídají za jakoukoliv újmu, která by mohla vzniknout ze spoléhání se na zde uveřejněné informace. Dále si dovoluujeme poznamenat, že na některé záležitosti v tomto bulletinu uváděné mohou existovat různé právní názory z důvodu nejednoznačnosti příslušných ustanovení, a v budoucnu může převážet jiný než námi uváděný výklad.

Své připomínky laskavě zasílejte na e-mailovou adresu: Lenka.Brunclikova@weinholdlegal.com, anebo kontaktujte osobu, s níž jste obvykle ve spojení. Odhlášení publikací na office@weinholdlegal.com.